

Alpha Hukuk notları, güncel (çevrimiçi) derslerde anlatılmış olan konuların, derste verilmiş örnekler ve önerilmiş olan kitaplardaki ilgili kısımlar ile kanun maddelerinin birleştirilmesinden oluşmaktadır.

Tamamı ***güncel (çevrimiçi) derslerin birebir yansıması*** olan bu kitapçıklar ile gereksiz ayrıntı kalabalığından uzaklaşarak konuların özünün kolayca kavranabilmesi amaçlanmıştır. Ancak bununla birlikte ***hukuk nosyonunun*** kavranıp “***gerçek hukukçu***” olmaya yaklaşılabilmesi adına derslere gidilmesini ve ders kitaplarının okunmasını önemle rica ederiz.

Özverili bir şekilde mütemadiyen, büyük bir emekle düzenlenen Alpha’larımızdaki hatalarımızdan yalnızca Alpha Grade sorumludur, hiçbir şekilde herhangi bir kuruma veya şahsa sorumluluk yüklenemez.

Düzeltilme gruplarımız veya Instagram üzerinden iletişime geçildiği takdirde esastan hatalar hızlıca düzeltilecek ve iletişime geçen arkadaşımıza bir sonraki Alpha’sında indirim yapılacaktır.

Tüm Alpha Hukuk notlarının (alphalarımızın) Fikri-Sınai hakları zaman damgası yoluyla korunmaktadır.

Alpha Grade, sağlıklı bir hayat ve daimi başarılar diler...

İçindekiler

PRATİK ÇALIŞMA.....3

OLAY 1..... 3

23/05/2022

Pratik Çalışma

OLAY 1

İşletmesi için ticari kredi kullanmak isteyen A şirketi, B bankasına başvurur. Bu kredi için teminat göstermesi gerektiğini bildirilince A şirketi B bankası lehine, önce sahip olduğu taşınmaz üzerinde 3.000.000 TL tutarında ipotek; sonra ise 3.000.000 TL değerinde alacak rehni kurar.

Daha sonra şirketin ortaklarından K, A şirketinin borcu için kefil olmaya karar verir. Genel işlem koşulları yazılmış olan sözleşmeye K *“A şirketi ve B bankası arasındaki ticari kredi sözleşmesinden doğan alacaklar için 6.000.000 TL 'ye kadar adi kefil olduğumu beyan ederim. 04.05.2022”* yazıp imzasını atar. K'nın evli olduğunu tespit eden B bankası, K'ya bildirimde bulunarak sözleşmenin askıda hükümsüz olduğunu ve eşinin icazetini alması gerektiğini söyler. K ise eşi E'yi onaya ve icazete ikna edemez.

Bir süre sonra A şirketi iflas eder. Bunun üzerine B bankası, K'dan A şirketinin bakiye borcu olan 6.000.000 TL'yi talep eder. K ise eşinin rıza vermemesi nedeniyle kefalet

sözleşmesinin kesin hükümsüz olduğunu ifade eder ve talebi reddeder.

SORU 1: B bankası ile K arasında imzalanan kefalet sözleşmesini geçerlilik koşulları bakımından inceleyiniz. Kefalet sözleşmesinin geçerliliği için K'nın eşinin onayı veya icazeti gerekli midir? Tarafların iddia ve savunmalarını dikkate alarak açıklayınız.

Birinci olayın başında “işletmesi için ticari kredi kullanmak isteyen A şirketi” ibaresinden buradaki işin bir ticari iş olduğunu anlıyoruz.

Ticari işler

MADDE 3- (1) Bu Kanunda düzenlenen hususlarla bir ticari işletmeyi ilgilendiren bütün işlem ve fiiller ticari işlerdendir

TTK 3'te işte anlaşıldığı üzere bir anonim şirketin borcunun elbette ticari iş olacağı açıktır. Bundan sebeptir ki A anonim şirketi'nin kefalet sözleşmesi bakımından TTK 7 geçerli olacaktır.

II - Teselsül karinesi

MADDE 7- (1) İki veya daha fazla kişi, işlerinden yalnız biri veya hepsi için ticari niteliği haiz bir iş dolayısıyla, diğer bir kimseye karşı birlikte borç altına girerse, kanunda veya sözleşmede aksi öngörülmemişse müteselsilen sorumlu olurlar. Ancak, kefil ve kefillere, taahhüt veya ödemenin yapılmadığı veya yerine getirilmediği ihbar edilmeden temerrüt faizi yürütülemez.

(2) Ticari borçlara kefalet hâlinde hem asıl borçlu ile kefil hem de kefiller arasındaki ilişkilerde de birinci fıkra hükmü geçerli olur.

Soru bakımından tarafların iddialarını incelemek ile başlanılması doğru olacaktır. Bu bakımdan bankanın iddiası öncelikle K'nın evli olduğunu tespit etmesi üzerine K'ya bildirimde bulunarak sözleşmenin askıda hükümsüz olduğunu ve eşinin icazetini alması gerektiğini söylemesidir.

Bu iddia bakımından söylenmesi gereken şey, TBK 584'te düzenlenen eşin rızası şartının en geç sözleşmenin kurulması anına kadar var olması gerektiğine ilişkindir. Kefalet sözleşmelerinde eşin rızasının icazet şeklinde verilmesi kabul edilmemektedir. Bu husus TBK 584'te açıkça görülmektedir.

III. Eşin rızası

MADDE 584- Eşlerden biri mahkemece verilmiş bir ayrılık kararı olmadıkça veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı doğmadıkça, ancak diğerinin yazılı rızasıyla kefil olabilir; bu rızanın sözleşmenin kurulmasından önce ya da en geç kurulması anında verilmiş olması şarttır.

Kefalet sözleşmesinde sonradan yapılan ve kefilin sorumlu olacağı miktarın artmasına veya adi kefaletin müteselsil kefalete dönüşmesine ya da kefil yararına olan güvencelerin önemli ölçüde azalmasına sebep olmayan değişiklikler için eşin rızası gerekmez.

(Ek fıkra: 28/3/2013-6455/77 md.) Ticaret siciline kayıtlı ticari işletmenin sahibi veya ticaret şirketinin ortak ya da yöneticisi tarafından işletme veya şirketle ilgili olarak verilecek kefaletler, mesleki faaliyetleri ile ilgili olarak esnaf ve sanatkârlar siciline kayıtlı esnaf veya sanatkârlar tarafından verilecek kefaletler, 27/12/2006

tarihli ve 5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılmasına Dair Kanun kapsamında kullanılacak kredilerde verilecek kefaletler ile tarım kredi, tarım satış ve esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri ile kamu kurum ve kuruluşlarınca kooperatif ortaklarına kullandırılacak kredilerde verilecek kefaletler için eşin rızası aranmaz.

584/1’de “eşlerden biri mahkemece verilmiş bir ayrılık kararı olmadıkça veya yasal olarak ayrı yaşama hakkı da olmadıkça ancak diğerinin yazılı rızasıyla kefil olabilir bu rızanın sözleşmenin kurulmasından önce ya da en geç kurulması anında verilmiş olması şarttır” şeklinde yukarıda bahsedilen husus hükme bağlanmıştır.

Bu açıklamalar itibarıyla bankanın sözleşmenin askıda hükümsüz olduğuna ilişkin iddiasının yerinde olmadığını söylemek yerinde olacaktır. (Sözleşmenin **askıda hükümsüz** olmadığı açıktır. Zira 584/1’de rızanın sonradan verilemeyeceği belirtiliyor. Sözleşmenin akıbetine ilerleyen bölümlerde değinilecektir.)

Soruya devam edilecek olursa B bankası ile K arasında imzalanan kefalet sözleşmesinin geçerlilik koşulları bakımından incelendiğinde öncelikle bir kefalet sözleşmesinin geçerlilik şartlarından bahsedilmesi yerinde olacaktır. Bunlar; 1-) geçerli ve mevcut bir asıl borcun varlığı (TBK 582)

2-) ehliyetin tamlığı (burada hem tam ehliyetin arandığını hem de eşin rızasının bu bakımdan arandığının unutulmaması gerekir TBK 584)

3-) Şekil şartlarına uygunluk (TBK 583)

Kefalet sözleşmesinin tanımına inilecek olursa;

A. Tanımı.

MADDE 581- Kefalet sözleşmesi, kefilin alacaklıya karşı, borçlunun borcunu ifa etmemesinin sonuçlarından kişisel olarak sorumlu olmayı üstlendiği sözleşmedir.

Kefalet sözleşmesi kefilin alacaklıya karşı, borçlunun borcunu ifa etmemesinin sonuçlarından kişisel olarak sorumlu olmayı üstlendiği sözleşmedir. Bu bakımdan anlıyoruz ki kefalet sözleşmesinde kefil yalnız asıl borçtaki borca kefil olmanın yanında borçlunun borcunu ifa etmemesinin sonuçlarından da sorumlu olmaktadır.

Kefalet sözleşmesinin genel niteliklerinden biri de fer'ilik idi. Bu özelliği ile kefalet borcunun asıl borcun fer'iliğini teşkil ettiği ona bağlıdır. Bunun en tipik görünümü ise asıl borcun hükümsüz hale gelmesiyle kefalet borcunun da kesin hükümsüz hale gelmesi şeklinde karşımıza çıkmakta idi. Aynı zamanda kefalet borcunun asıl borçtan farklı bağımsız asıl borca yabancı bir borç teşkil etmektedir.

A şirketinin bankasına geçerli bir kredi borcu olduğu görülmektedir ve K da bu mevcut ve geçerli borca kefil olmuştur.

Alpha notu: Sözleşmesi için geçerli şartı olan geçerli ve mevcut 1 asıl borcun varlığı şartı kredi sözleşmeleri bakımından istisnaen uygulayabilmektedir. Kredi sözleşmelerinde bankalar bir kredi borcuna kefil olunması durumunda kredi borcu ödense bile kredi borçlusunun tekrardan kredi alması ihtimalinin bulunması sebebiyle kefalet borçlusunun borcunu sona erdirebilmektedir. Bu halde kefalet sözleşmesinin süresinin sonuna kadar kefalet borcu asıl borç ödenmiş olsa bile devam etmektedir

K'nın ehliyeti bakımından tartışma yapılacak olursa yukarıda kefalet sözleşmesi bakımından eşin rızasının icazet şeklinde alınamayacağı belirtilmiştir. Somut olayda K da sözleşmenin yapılması sırasında eşinin rızasını almamıştır. Bu sebeple “Madde 584 gereğince sözleşme, zaten baştan kesin hükümsüz hale gelmiştir” şeklinde başta bir cevap verilirdi.

Fakat 584 ek fıkrası gereği “Ticaret siciline kayıtlı ticari işletmenin sahibi veya ticaret şirketinin ortak ya da yöneticisi tarafından işletme veya şirketle ilgili olarak verilecek kefaletler (...) verilecek kefaletler için eşin rızası aranmaz.” şeklindeki düzenleme ile bu

kapsamdaki kişilerin eşin rızası aranmadan kefalet sözleşmesi yapılabileceği düzenlenmiştir.

Somut olayda görüldüğü üzere K, A anonim Şirketi'nin ortağı olarak Türk borçlar kanunu 584.maddenin ek fıkra hükmü çerçevesindeki kişiler arasındadır. Bu sebeple onun B bankası ile yapmış olduğu sözleşme bu madde hükmü gereği eşin rızası aranmayan kefalet sözleşmelerindendir. Bundan sebep sözleşme bu geçerlilik şartı bakımından geçerlidir.

Alpha notu: Kural olarak sınırlı ehliyetli veya sınırlı ehliyetsizlerin kefalet sözleşmesi yapması mümkün değildir. Bu TMK ilgili maddesinde yasak işlemlerden sayılmıştır fakat TMK 453'teyse bu kurala bir istisna getirilmiştir.

5. Meslek veya sanat

Madde 453- Vesayet altındaki kişiye vesayet makamı tarafından bir meslek veya sanatın yürütülmesi için izin verilmiş ise, o kişi bununla ilgili her türlü olağan işlemleri yapmaya yetkilidir ve bu tür işlemlerden dolayı bütün malvarlığı ile sorumludur.

Bu halde bu kapsama giren kişilerin kefalet sözleşmesi yapması da mümkün olmaktadır. Pratik çalışmada bu husus vurgulanmıştır.

Bir diğer geçerlilik şartı olan şekil şartlarının ele alınması gerekir.

II. Şekil

MADDE 583- Kefalet sözleşmesi, yazılı şekilde yapılmadıkça ve kefilin sorumlu olacağı azamî miktar ile kefalet tarihi belirtilmedikçe geçerli olmaz. Kefilin, sorumlu olduğu azamî miktarı, kefalet tarihini ve müteselsil kefil olması durumunda, bu sıfatla veya bu anlama gelen herhangi bir ifadeyle yükümlülük altına girdiğini kefalet sözleşmesinde kendi el yazısıyla belirtmesi şarttır.

Kendi adına kefil olma konusunda özel yetki verilmesi ve diğer tarafa veya bir üçüncü kişiye kefil olma vaadinde bulunulması da aynı şekil koşullarına bağlıdır. Taraflar, yazılı şekle uyarak kefilin sorumluluğunu borcun belirli bir miktarıyla sınırlandırmayı kararlaştırabilirler.

Kefalet sözleşmesinde sonradan yapılan ve kefilin sorumluluğunu artıran değişiklikler, kefalet için öngörülen şekle uyulmadıkça hüküm doğurmaz.

Birinci fıkra hükmünde “kefalet sözleşmesi yazılı şekilde yapılmadıkça ve kefilin sorumlu olacağı azami miktar ile kefalet tarihi belirtilmedikçe geçerli olmaz. Kefilin sorumlu olduğu azami miktarı, kefalet tarihini ve müteselsil kefil olması durumunda bu sıfatla veya bu anlama gelen herhangi bir ifadeyle yükümlülük altına girdiğini kefalet sözleşmesinde kendi el yazısıyla belirtmesi şarttır” şeklinde düzenleme yoluna gidilmiştir.

Bu bakımdan kefalet sözleşmesi açısından 3 unsur bakımından **nitelikli yazılı şekil**, diğer unsurlar bakımından adi yazılı şeklin öngörülmesi olduğu görülmektedir. Bu bakımdan kefilin sorumlu olacağı azami miktar, kefalet tarihi ve eğer müteselsil kefil olarak kefil sorumlu olunması isteniyorsa buna ilişkin ya

da bu anlama gelen ibarelerin kefilin el yazısıyla yazılması öngörülmüştür. Bu hükümden anlaşılıyor ki kalan kısımların sadece yazılı şekilde yazılmış olması yeterlidir.

Bu sebeple denilmelidir ki bu 3 unsur bakımından nitelikli yazılı şekil kalan kısımlar için adi yazılı şekil şartı aranmaktadır. Somut olayda kefilin sorumlu olacağı azami miktar ile kefalet tarihi K tarafından el yazısı ile yazılmıştır. Bu sebeple bu şekil şartlarına uyulmuştur. Görülmektedir ki kefalet sözleşmesinin geçerlilik şartları bakımından tüm şartlar sağlanmıştır. Bu sebeple ortada geçerli bir kefalet sözleşmesi vardır.

SORU 2: Kefalet sözleşmesinin geçerli olduğu kabulünde, B bankasının talebi karşısında K ne gibi savunma imkanlarına sahiptir? Gerekçeli olarak açıklayınız.

Olayda belirtildiği üzere K adi kefildir. Adi kefalet için açıkça sözleşmede hüküm koymuştur. Sözleşmede; “*A şirketi ve B bankası arasındaki ticari kredi sözleşmesinden doğan alacaklar için 6.000.000 TL’ye kadar adi kefil olduğumu beyan ederim.*” Şeklinde bu hususu düzenlemiştir. Bu sebeple B, **tartışma defi** ve önce **rehinin paraya çevrilmesi def’ine** sahiptir.

Tartışmalı olan husus yukarıda belirttiğimiz üzere buradaki kefalet sözleşmesinin TTK 7 kapsamına girdiğine ilişkindir.

TTK 7’de kanun koyucu teselsül karinesi öngörmüştür. Bu bakımdan *“iki veya daha fazla kişi içlerinden yalnız biri veya hepsi için ticari niteliği haiz bir iş dolayısıyla diğer bir kimseye karşı birlikte borç altına girerse kanunda veya sözleşmede aksi öngörülmemiş ise müteselsilen sorumlu olurlar ancak kefil ve kesirlere taahhüt veya ödemenin yapılmadığı veya yerine getirilmediği ihbar edilmeden temerrüt faizi yürütülemez”* denilmektedir.

Bu bakımdan K’nın kendisinin adi kefil olduğuna dair beyanı ile herhalde kendisinin adi kefil olacağını göstermektedir. Fakat bu somut duruma TTK 7’nin mi TBK 583’ün mi uygulanacağı öğretide tartışmalıdır.

Öğretideki bir görüş TTK 7’deki “kanunda veya sözleşmede aksi öngörülmemiş ise” ifadesinden TBK 583’ün aksine hüküm olduğunu dolayısıyla bu tür durumlarda TBK 583 uygulanması gerektiğini savunmaktadırlar. Öğretideki diğer görüş ise ticaret kanunun bu bağlamda özel hüküm olduğunu TBK 583’ün bu somut durumlar için uygulanamayacağını savunmaktadır.

Öğretide farklı görüşler olsa da somut olayımızda biz bu husus bakımından TTK 7 hükmünün uygulanacağını kabul ederek devam etmekteyiz. Bu bakımdan K, herhangi bir kayıta bulunmasaydı müteselsilen sorumlu olacaktı. Fakat adi kefil olduğunu açıkça belirtmesi sebebiyle artık adi kefil olmaktadır.

Somut olay bakımından K adi kefil olması sebebiyle TBK 585/1'de kendisine verilen bu hakla, tartışma defî çerçevesinde; önce asıl borçluya takip etmeden B bankasından talep edebilecektir, denebilirdi. Bunu söylemek başta uygun olacaktıysa da 585.maddede adi kefile doğrudan başvurulabilecek haller sayılmıştır.

C. İçeriği

1. Türlerine göre

1. Adi kefalet

MADDE 585- *Adi kefalette alacaklı, borçluya başvurmadıkça, kefilî takip edemez; ancak, aşağıdaki hâllerde doğrudan doğruya kefile başvurabilir:*

- 1. Borçlu aleyhine yapılan takibin sonucunda kesin aciz belgesi alınması.*
- 2. Borçlu aleyhine Türkiye’de takibatın imkânsız hâle gelmesi veya önemli ölçüde güçleşmesi.*
- 3. Borçlunun iflasına karar verilmesi.*
- 4. Borçluya konkordato mehli verilmiş olması.*

Alacak, kefaletten önce veya kefalet sırasında rehinle de güvence altına alınmışsa, adi kefalette kefil, alacağın öncelikle rehin konusundan alınmasını isteyebilir. Ancak, borçlunun iflasına veya kendisine konkordato mehli verilmesine karar verilmişse, bu hüküm uygulanmaz. Sadece açığın kapatılması için kefil olunmuşsa, borçlu aleyhine yapılan takibin kesin aciz belgesi alınmasıyla sonuçlanması veya borçlu aleyhine Türkiye’de takibatın imkânsız hâle gelmesi ya da konkordatonun kesinleşmesi durumlarında, doğrudan doğruya kefile başvurulabilir. Sözleşmede, bu durumlarda alacaklının, önce asıl borçluya başvurmak zorunda olduğu kararlaştırılabilir.

Bu bakımdan 585/1/b.3'te belirtilen borçların iflasına karar verilmesi, adi kefile doğrudan başvurmayı mümkün kılacak hal olarak sayılmıştır. Somut olayda A şirketi iflas ettiği için B bankasının K'ya doğrudan başvurması mümkün hale gelmiştir. Bu sebeple K tartışma define başvuramayacaktır.

K için Önce rehinin paraya çevrilmesi defi bakımından ise şunlar söylenmelidir. 585. maddenin ikinci fıkrasında *“alacak kefaletten önce veya kefalet sırasında rehinle de güvence altına alınmışsa adi kefalette kefil alacağın öncelikle rehin konusundan alınmasını isteyebilir”* denilmektedir.

Bu halde K, alacaklıdan şirket lehine verilen ipotek ve alacak rehinlerinin paraya çevrilmesini talep edebilecektir. Fakat madde hükmü devamında *“ancak borçlunun iflasına veya kendisine konkordato mehli verilmesine karar verilmişse bu hüküm uygulanmaz”* denilmektedir.

Somut olayda da görüldüğü üzere A şirketi iflas etmiştir. Bu sebeple A şirketine kefalet veren K, alacaklıya karşı 585/2'den yararlanamayacaktır. Bu sebeple önce rehinin paraya çevrilmesi def ini ileri süremez.

OLAY 2

B ile konutunu kiralamak üzere anlaşılan A'ya, arkadaşı K kefil olur. K, bir yıllık kira sözleşmesinin kefaletle ilgili hükmüne “Beş yıl süreyle 50.000 TL'ye kadar müteselsilen sorumlu olduğumu kabul ve beyan ederim. 06.04.2016” yazar ve imzasını atar. Kira bedelini ödemekte zorluk yaşamaya başlayan A ile B, karşılıklı anlaşarak 28.11.2021 tarihinde kira sözleşmesini sona erdirirler. Bunun üzerine B, K'dan A'nın ödemediği son bir yılın kira bedeli olan 30.000 TL'yi talep eder. Buna karşılık K ise kefil olduğu kira sözleşmesinin bir yıllık olduğunu, bir yıldan sonra yenilenen kira sözleşmelerine kefil olmadığını iddia etmektedir.

SORU 1: Olaydaki sözleşmede K'nın kefalet sorumluluğu ne zaman sona erer? Eğer K “beş yıl süreyle” ibaresini yazmasaydı kefaletin süresi ne olurdu? Gerekçeli olarak açıklayınız.

A'nın borcuna kanun vermiş olduğu kefalet sözleşmesinde K, A ile B arasında 5 yıl süreyle 50000 TL'ye kadar müteselsilen sorumlu olduğunu K belirtmiştir. Buradaki 5 yıl süreli ifadesiye bu kefalet sözleşmesinin belirli süreli kefalet sözleşmesi olduğunu göstermektedir.

II. Süreli kefalette

MADDE 600- Süreli kefalette kefil, sürenin sonunda borcundan kurtulur.

600.maddeden anlaşıldığı üzere süreli kefalet sözleşmelerinde kefil sürenin sonunda borcundan kurtulmaktadır. Somut olayda kefalet sözleşmesi 6/04/2021’de yapılmıştır. Dolayısıyla bu sözleşme 6/4/2021 de sona erecektir. Kefalet sözleşmesinde kararlaştırılan sürenin sona ermesi def’i veya başka bir nedenle engellenemeyen ve sürenin bitimi ile sözleşmeyi sona erdiren bir kefalet sözleşmesinin sona erme sebebidir.

K, 1 yıllık kira sözleşmesinin kefalet sözleşmesine 5 yıllık süreyle kefil olmuştur. Herhalde belirlenen 5 yıllık sürenin sonunda kefalet sözleşmesi sona erecektir fakat kefalet sözleşmesine konu olan kira sözleşmesinin 1 yıllık kısmı sona erdikten sonra acaba kefalet sözleşmesi sona erer mi?

Burada esasen öncelikle TBK 347’yi incelememiz gerekir.

F. Konut ve çatılı işyeri kiralarında sözleşmenin sona ermesi

1. Bildirim yoluyla

1. Genel olarak

MADDE 347- Konut ve çatılı işyeri kiralarında kiracı, belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az onbeş gün önce bildirimde bulunmadıkça, sözleşme aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılır. Kiraya veren, sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez. Ancak, on yıllık uzama süresi sonunda kiraya veren, bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla, herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebilir.

Belirsiz süreli kira sözleşmelerinde, kiracı her zaman, kiraya veren ise kiranın başlangıcından on yıl geçtikten sonra, genel hükümlere göre fesih bildirimiiyle sözleşmeyi sona erdirebilirler.

Genel hükümlere göre fesih hakkının kullanılabileceği durumlarda, kiraya veren veya kiracı sözleşmeyi sona erdirebilir.

347/1'de "Konut ve çatılı işyeri kiralarında kiracı belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az on beş gün önce bildirimde bulunmadıkça sözleşme aynı koşullarla 1 yıl için uzatılmış sayılır" denilmektedir. Somut olayda 1 yıllık süre sona ermiş, buna rağmen kiracı bildirimde bulunmamış ve kira sözleşmesi yenilenmiştir ve belirsiz süreli hale gelmiştir.

Kefilin bu yenilenmiş kira sözleşmesinde kefil olmadığını ve önceki kira sözleşmesinde kefil olduğunu, ayrıca o sözleşmenin de sürenin sona ermesi ile son bulmuş olduğunu söylemesi durumunda Yargıtay kefilin **farazi iradesine** dayanarak bu tip bir savunmanın hakkaniyete uygun düşmeyeceğine karar vermektedir.

Zira kira süresi bir yıl olmasına rağmen kefil 5 yıllık bir vaatte bulunmuş, kira ilişkisinin bir yıla sınırlı kalmayıp devam edeceği yönünde farazi iradesinin mevcut olduğunu kabul etmeliyiz. 5 yıllık süre taahhüdü de bunun göstergesidir. Bu sebeple kefilin ilk kira sözleşmesinin bitimiyle kefalet borcunun sona erdiğini söylemek hakkaniyete uygun düşmeyecektir.

Eğer ki kefalet sözleşmesinde 5 yıllık süre ibaresi geçmeseydi ne olurdu? Bu tip bir durumda karine olarak kefalet sözleşmesinin **belirsiz süreli kefalet** sözleşmesi olduğunu kabul etmemiz gerekir. Somut olayda eğer ki kira sözleşmesi 13 yıl sürmüş olsaydı alacaklı kefilin sorumluluğuna gidebilecek miydi?

D. Sona ermesi

I. Kanun gereğince

MADDE 598: *Hangi sebeple olursa olsun, asıl borç sona erince, kefil de borcundan kurtulur.*

Borçlu ve kefil sıfatı aynı kişide birleşmiş olursa, alacaklı için kefaletten doğan özel yararlar saklı kalır.

Bir gerçek kişi tarafından verilmiş olan her türlü kefalet, buna ilişkin sözleşmenin kurulmasından başlayarak on yılın geçmesiyle kendiliğinden ortadan kalkar.

Kefalet, on yıldan fazla bir süre için verilmiş olsa bile, uzatılmış veya yeni bir kefalet verilmiş olmadıkça kefil, ancak on yıllık süre doluncaya kadar takip edilebilir.

Kefalet süresi, en erken kefaletin sona ermesinden bir yıl önce yapılmak kaydıyla, kefilin kefalet sözleşmesinin şekline uygun yazılı açıklamasıyla, azamî on yıllık yeni bir dönem için uzatılabilir.

Kefalet sözleşmesi bakımından 598/4'te kefalet 10 yıldan fazla bir süre için verilmiş olsa bile uzatılmış veya yeni bir kefalet verilmiş olmadıkça, kefilin ancak 10 yıllık süre doluncaya kadar takip edilebileceği söylenmiştir. Somut olayda da ortada belirsiz süreli bir kefalet sözleşmesi olup asıl borç ilişkisi 10 yıldan fazla sürse dahi kefalet borcu 10 yılın dolmasıyla sona erer.

Somut olayda 13 yıllık sürenin kira sözleşmesi bakımından kefilin artık 10 yıllık süresi dolduğu için bir kefalet borcu kalmamıştır kendisine karşı bir takip yapılamaz. Kefilin 10 yılında olmasından sonra kendisini borçlu zannedip alacaklıya ödeme yapmış olsa dahi bu geçerli bir ödeme olmaz alacaklıdan bu ödemeyi sebepsiz zenginleşme hükümleri çerçevesinde geri alabilir.

SORU 2: B'nin K'dan 30.000 TL kira bedelini talep etmesi karşısında K'ya ne gibi savunmalarda bulunmasını önerirsiniz? Açıklayınız.

Kefilin kefalet borcu 6/4/2021 tarihinde sona ermiştir bu sıradan sonraki borçlar zaten kefalet ilişkisini içerisinde olmayan borç olduğu için ki 6/4/2021 ile 28/11/2021 tarihi arasındaki bu süreden bahsedilmektedir. Bu süredeki borçlar zaten kefalet ilişkisinin içerisinde olmadığı için zaten talep edilemez.

6/4/2021 tarihinden önceki borçlar bakımından ise 10 yıllık süre dolmuş olduğu için kendi kefalet borcu döneminde bu borçlar muaccel olmuş olsa bile artık kendisine karşı 598/4 çerçevesinde takip yapılamayacağı için bu borçlardan da sorumlu olmayacaktır.

OLAY 3

A, B bankasından 09.04.2021 tarihinde 700.000 TL kredi alır ve A'nın arkadaşı K, B bankasıyla A'nın kredi borcu için 01.05.2021 tarihinde kefalet sözleşmesi yapar. A'nın arkadaşı R, bu kredi borcu için 02.05.2021 tarihinde B bankası lehine taşınmazı üzerinde ipotek tesis eder. A'nın kredi borçlarını ödememesi üzerine kendisine başvurulana K, A'nın kredi borcunu kapatır.

SORU: A'nın kredi borcunu kapatan K, ödediği bedeli kim veya kimlerden ne şekilde talep edebilir? K, A'nın kredi borcu için 03.05.2021 tarihinde kefil olmuş olsaydı soruya vereceğiniz cevap değişir miydi?

b. Kefilin rücu hakkı

MADDE 596- Kefil, alacaklıya ifada bulunduğu ölçüde, onun haklarına halef olur.

Kefil, bu hakları asıl borç muaccel olunca kullanabilir. Kefil, aksi kararlaştırılmamışsa, rehin hakları ile aynı alacak için sağlanmış diğer güvencelerden sadece kefalet anında var olan veya bizzat asıl borçlu tarafından, sonradan özellikle bu alacak için verilmiş bulunanlara halef olur. Alacaklıya kısmen ifada bulunan kefil, rehin hakkının sadece bunu karşılayan kısmına halef olur. Alacaklının rehin konusu üzerinde geriye kalan alacak hakkı, kefilin rehin hakkından ön sırada gelir.

Kefil ile asıl borçlu arasındaki hukuki ilişkiden doğan istem ve def'iler saklıdır.

Bir alacağın güvencesini oluşturan rehin paraya çevrildiği veya borç rehin veren malik tarafından ödendiği takdirde malik, kefile karşı rücu hakkını, ancak kefil ile kendisi arasında böyle bir anlaşma varsa ya da rehin sonradan bir üçüncü kişi tarafından verilmişse kullanabilir.

Kefilin rücu hakkına ilişkin zamanaşımı, kefilin alacaklıya ifada bulunduğu anda işlemeye başlar.

Kefil, dava hakkı vermeyen veya yanılma ya da ehliyetsizlik sebebiyle asıl borçluyu bağlamayan bir borç için ödemede bulunduğu takdirde, asıl borçluya karşı rücu hakkına sahip değildir. Ancak, kefil zamanaşımına uğramış bir asıl borçtan sorumlu olmayı borçlunun vekili sıfatıyla üstlenmişse asıl borçlu, ona karşı vekâlet sözleşmesi hükümleri uyarınca sorumlu olur.

Öncelikle söylenmesi gerekir ki 596/1 gereği “kefil alacaklıya ifada bulunduğu ölçüde onun haklarına halef olur” denilmektedir. Somut olayda K, B bankasına A’nın kredi borçlarını ödememesi üzerine K, A’nın kredi borcunu kapatmıştır 596/1 çerçevesinde alacaklıya ödeme yaparak ki burada alacaklı B bankasıdır. K, B Bankası’nın haklarına halef olmuştur.

Bu halefîyet çerçevesinde K, B bankasının sahip olmuş olduğu haklara sahip olacaktır. Bu bakımdan açıktır ki alacaklının ilk hakkı olay asıl borçlunun kişisel sorumluluğuna gitme hakkı mevcuttur. Fakat kanun A lehine verilmiş olan R tarafından verilen ipoteye alacağı için gidip gidemeyeceği hususu konuşulmalıdır.

Bu durumu 596.maddenin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir fıkra hükmünde “kefil bu hakları asıl borç muaccel olunca kullanabilir kefil aksi kararlaştırılmamışsa rehin hakları ile aynı alacak için sağlanmış diğer güvencelerden sadece kefalet

anunda var olan veya bizzat asıl borçlu tarafından sonradan özellikle bu alacak için verilmiş bulunanlara halef olur” denilmektedir.

Fıkra hükmünden anlıyoruz ki bir üçüncü kişinin asıl borçlu lehine vermiş olduğu rehinelerden alacaklıya halef olmuş kefilin yararlanması için bu rehnin onun kefaletinden önce verilmiş olması gerekir. Yani esasen kanun kefilin bu rehinden yararlanabilmesi için asıl borçluya kefil olurken, rehinle güvence altına alınmış bir borca kefil olduğunun bilincinde olmasını aramaktadır. Aksi halde kendisi kefil iken daha sonrasında bir üçüncü kişi asıl borçlu lehine rehin verirse artık alacaklıya ödeme yaparak alacaklının halefi haline gelse dahi kefil, 596/2 gereği bu rehine kendi alacağı için başvuramayacaktır.

Somut olayda K kefaleti 1 mayısta vermiştir. R rehni 2 mayısta vermiştir. Dolayısıyla somut olayda kefil asıl borçluya kefaletini rehinin bilincinde vermemiştir rehin üçüncü kişi tarafından kefalet verilmesinden sonra verilmiştir dolayısıyla 590 altıncı maddenin ikinci fıkrası çerçevesinde kefilin aynı teminat sunan nereye başvurması söz konusu değildir. Fakat kefalet 3 Mayıs’ta verilmiş olsaydı bu vakitte kefil artık R’nin sorumluluğuna gidebilecekti.

596/2 çerçevesinde eğer rehin veren asıl borçlunun kendisi olsaydı kefalet veren bakımından aynı teminata başvurma konusunda herhangi bir engel bulunmayacaktı.

